

Пречишћени текст ("Службени гласник РС", бр. 14/04 и 56/05)

На основу члана 120. став 5. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04), министар просвете и спорта донео је

П Р А В И Л Н И К О СТАЛНОМ СТРУЧНОМ УСАВРШАВАЊУ И СТИЦАЊУ ЗВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником утврђују се: програми и начин организовања сталног стручног усавршавања, услови, орган који одлучује о стицању звања и поступак напредовања, стицање звања у току усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника и образац уверења о савладаном програму.

Члан 2.

Под сталним стручним усавршавањем наставника, васпитача и стручних сарадника, у смислу овог правилника, подразумева се праћење, усвајање и примена савремених достигнућа у науци и пракси ради остваривања циљева и задатака образовања и васпитања и унапређивања образовно-васпитне праксе.

Стално стручно усавршавање наставника, васпитача и стручних сарадника усмерено је на:

1) оспособљавање за већу самосталност у планирању и извођењу образовно-васпитног, васпитног рада, неге и стручног рада (у даљем тексту: образовно-васпитни рад);

2) **стицање и иновирање стручних знања која су у функцији сталног професионалног развоја у току рада;**

3) развијање и усавршавање у областима:

(1) организације и извођења образовно-васпитног рада,

(2) праћења развоја и постигнућа детета и ученика,

(3) сарадње у педагошкој комуникацији;

4) уважавање личних својстава и потреба детета и ученика у зависности од узраста;

5) развијање способности и вештина за учешће у тимском раду и за успешну комуникацију; развијање и неговање атмосфере разумевања и уважавања;

6) развијање спремности и оспособљености за стални процес самовредновања, праћења и унапређивања сопствене праксе;

7) оспособљавање за праћење и примену нових образовних технологија;
гија;

8) оспособљавање за прихватање родитеља за партнера у процесу остваривања циљева образовања и васпитања и за остваривање заједничке сарадње;

- 9) остваривање сарадње са друштвеном заједницом;
- 10) размену искустава, унапређивање струке и напредовање у звању;
- 11) стицање знања, развијање способности и вештина за управљање и руковођење дејим вртићем, основном и средњом школом и домом ученика.

Члан 3.

Стално стручно усавршавање остварује се активностима:

- 1) које самоиницијативно предузима наставник, васпитач и стручни сарадник ради унапређивања свог професионалног развоја и образовно-васпитног рада;
- 2) које дејим вртић, основна и средња школа и дом ученика планира годишњим програмом рада:
 - (1) на нивоу стручних органа;
 - (2) организовањем семинара по програмима из члана 4. овог правилника;
 - (3) остваривањем својих развојних програма;
- 3) које организује Министарство просвете и спорта (у даљем тексту: Министарство) или Завод за унапређивање образовања и васпитања, (у даљем тексту: Завод), установа, стручно друштво, односно удружење или привредно друштво, регистровано за обављање делатности у области образовања и васпитања;
- 4) које се организују на међународном нивоу у области образовања и васпитања, односно учешћем на међународним семинарима и скуповима, у сарадњи са Министарством и другим установама и организацијама.

II. ПРОГРАМИ СТАЛНОГ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА

Члан 4.

Стално стручно усавршавање наставника, васпитача и стручних сарадника остварује се по посебним програмима, који могу бити обавезни и изборни.

Програме из става 1. овог члана одобрава Завод на основу конкурса.

Завод расписује конкурс сваке године. Конкурс траје од 1. октобра до 31. децембра.

Програм сталног стручног усавршавања садржи: назив, циљ, задатке, садржај, облике рада, место и трајање остваривања програма, носиоце и начин његове примене и провере савладаности садржаја програма.

Право учешћа на конкурсима имају: установа, стручно друштво, односно удружење регистровано за обављање делатности у области образовања и васпитања.

Члан 5.

Основни услов за доношење, односно одобравање, програма јесте испуњеност следећих захтева:

- 1) да програм доприноси унапређивању образовно-васпитне праксе;
- 2) да су делови програма из члана 4. став 4. међусобно повезани и усаглашени;
- 3) да су одређени и наведени услови за успешно остваривање програма.

Члан 6.

Министар са листе одобрених програма одређује програме који су обавезни за наставника, васпитача и стручних сарадника, односно директоре.

Кад је то у јавном интересу, обавезне програме доноси министар.

Завод може да доноси обавезне, односно изборне програме који су од посебног интереса за запослене у образовању, уз сагласност министра.

Листа обавезних програма обухвата следеће области:

- педагошко-психолошке,
- дидактичко- методичке и
- уже стручна знања од значаја за предмет, односно послове наставника, васпитача и стручног сарадника.

Програм се одобрава за примену у трајању до две године.

Програм који није примењиван може да буде одобрен као огледни у трајању од годину дана. По истеку огледа програм може да буде одобрен на рок до две године или да не буде одобрен.

Члан 7.

Каталог програма сталног стручног усавршавања наставника, васпитача и стручних сарадника Завод доставља установама до 1. јуна текуће, а за наредну школску годину.

Каталог садржи обавезне и изборне одобрене програме.

Средства за трошкове примене обавезних програма које доноси министар, односно Завод обезбеђују се у буџету Републике.

Члан 8.

Остваривање одобреног програма проверава Завод у току његове примене.

На основу вредновања остварености: циљева и задатака, начина примене програма и резултата Завод продужава, односно одузима одобрење.

Ако су резултати вредновања примене одобреног програма задовољавајући и без потребе за изменама и допунама садржаја и метода, Завод, по истеку рока из члана 6. овог правилника, продужава одобрење програма без конкурса.

Ако су резултати вредновања незадовољавајући, Завод обуставља од примене програм, односно одузима одобрење у току његове примене.

Члан 9.

Наставнику, васпитачу и стручном сараднику који је савладао програм стручног усавршавања из члана 4. овог правилника, издаје се уверење о савладаном програму.

Образац уверења из става 1. овог члана штампа се на 100-грамској хартији, величине 21x29cm, на светлоплавој подлози.

Образац уверења одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

** Промена у обрасцу уверења*

III. ОБАВЕЗНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Члан 10.

Наставник, васпитач и стручни сарадник дужан је да у току пет година похађа најмање 100 часова програма из члана 4. овог правилника, и то:

- 1) најмање 60 часова са листе обавезних програма из члана 6. овог правилника из свих области укупно;
- 2) до 40 часова са листе изборних програма.

Члан 11.

Наставник, васпитач и стручни сарадник има право и дужност да сваке школске године учествује у остваривању различитих облика стручног усавршавања у установи у којој ради, и то да:

1) одржи огледни час наставе, прикаже активност, тему, резултате праћења развоја детета и ученика, стручну књигу, односно чланак или да води радионицу;

2) присуствује огледним часовима, приказима активности, деловима акционог истраживања педагошке праксе, теме, стручне књиге, односно чланка и да учествује у њиховој анализи;

3) присуствује стручним састанцима на којима се остварује поједини облик стручног усавршавања, а који су у вези са пословима наставника, васпитача и стручног сарадника;

4) учествује у изради развојног плана установе.

Установа обезбеђује остваривање права из става 1. овог члана.

Члан 12.

Годишњи програм рада и развојни план установе садрже оквирни план стручног усавршавања наставника, васпитача и стручног сарадника.

Наставничко, односно васпитно-образовно веће у јуну месецу разматра извештај о стручном усавршавању наставника, васпитача и стручног сарадника са анализом резултата примене стечених знања и вештина.

Извештај са анализом из става 2. овог члана саставни је део годишњег извештаја о раду установе и доставља се на усвајање органу управљања.

Члан 13.

Евиденцију о сталном стручном усавршавању наставника, васпитача и стручног сарадника води установа.

Евиденција из става 1. овог члана чува се у личном досијеу наставника, васпитача и стручног сарадника.

Члан 14.

Средства за остваривање програма сталног стручног усавршавања обезбеђују се, у складу са законом.

IV. УСЛОВИ И ПОСТУПАК НАПРЕДОВАЊА И СТИЦАЊА ЗВАЊА

Члан 15.

У току стручног усавршавања наставник, васпитач и стручни сарадник може да стекне звање: педагошки саветник, ментор, инструктор и виши педагошки саветник под условима и по поступку утврђеним овим правилником.

Звања из става 1. овог члана стичу се, по правилу, поступно.

1. Услови за стицање звања

Члан 16.

У звање педагошког саветника бира се наставник, васпитач и стручни сарадник који:

1) има најмање пет година радног искуства у обављању образовно-васпитног рада у установи;

2) постиже надпросечни степен остварености образовно-васпитних циљева у односу на почетно стање и услове рада;

3) иницира и учествује у подизању квалитета педагошке праксе, неге и васпитног рада (у даљем тексту: педагошка пракса);

4) познаје енглески, руски, француски, немачки, шпански или италијански језик (у даљем тексту: страни језик).

5) савлада програме обуке из члана 4. овог правилника, у трајању од 140 часова;

6) поседује основну информатичку писменост.

Познавање страног језика, у смислу става 1. тачка 4) овог члана подразумева читање и писање кратког и једноставног текста на том језику и доказује се јавном исправом стеченом у току школовања или уверењем организације регистроване за учење страних језика за ниво А₂ скале Заједничког европског језичког оквира.

Поседовање основне информатичке писмености у смислу става 1. тачка б) овог члана подразумева: познавање функција основних компоненти персоналног рачунара и периферних уређаја; разумевање основних функција оперативног система и корисничких програма; употребу једног од програма за обраду текста и доказује се у свакодневном раду у установи.

Члан 17.

У звање ментора бира се наставник, васпитач и стручни сарадник који:

- 1) има најмање осам година радног искуства у обављању образовно-васпитног рада у установи;
- 2) постиже висок степен остварености образовно-васпитних циљева у односу на почетно стање и услове рада;
- 3) иницира и учествује у подизању квалитета педагошке праксе у установи;
- 4) познаје страни језик;
- 5) поседује основну информатичку писменост;
- 6) савлада програм из члана 10. овог правилника.

Звање ментора може да стекне наставник који је, осим испуњености услова из става 1. овог члана, савладао програм за звање ментора у трајању од најмање 180 часова.

Став 3. брисан.

Члан 18.

У звање инструктора бира се наставник, васпитач и стручни сарадник који:

- 1) има одговарајуће високо образовање, осим ако се за одређене предмете или послове не образују наставници и васпитачи са високим образовањем;
- 2) има најмање најмање 10 година радног искуства у обављању образовно-васпитног рада у установи;
- 3) постиже висок степен остварености образовно-васпитних циљева у односу на почетно стање и услове рада;
- 4) иницира и учествује у подизању квалитета педагошке праксе у установи;
- 5) зна страни језик;
- 6) користи рачунар у раду;
- 7) савладао одобрени програм обуке за водитеља програма,
- 8) оствари различите *акредитоване* одобрене програме обуке у трајању од најмање 100 часова у својству водитеља програма или предавача, уз надзор аутора програма.

Знање страног језика, у смислу става 1. тачка 6) овог члана, подразумева читање и писање дужег и сложенијег текста и остваривање разумљиве комуникације са изворним говорником и доказује се јавном исправом више школе, односно факултета или уверењем организације регистроване за учење страних језика за ниво Б1 скале Заједничког европског језичког оквира.

Коришћење рачунара у раду, у смислу става 1. тачка 7) овог члана подразумева употребу једног од програма за обраду текста, за табеларна израчунавања или програма за израду презентација и коришћење интернета у функцији наставе, а доказује се јавном исправом стеченом у току школовања или уверењем овлашћене организације за обучавање за рад на рачунару.

Члан 19.

У звање вишег педагошког саветника бира се наставник, васпитач и стручни сарадник који:

- 1) након стеченог високог образовања има најмање специјализацију у трајању од две године или магистеријум,
- 2) има најмање 12 година радног искуства у обављању образовно-васпитног, васпитног или стручног рада;
- 3) постиже висок степен остварености образовно-васпитних циљева у односу на почетно стање и услове рада;
- 4) иницира и учествује у подизању квалитета педагошког рада у установи;
- 5) зна један страни језик и познаје други живи страни језик;
- 6) користи рачунар у раду;
- 7) креира и остварује истраживачке активности од значаја за образовно-васпитни рад.

Члан 20.

Услови за стицање звања из члана 16. тач. 2) и 3), члана 17. тач. 2) и 3) члана 18. тач. 3) и 4) и члана 19. тач. 3) и 4) одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

2. Поступак стицања звања

Члан 21.

Поступак за стицање одговарајућег звања покреће наставник, васпитач и стручни сарадник подношењем захтева установи.

Наставник, васпитач и стручни сарадник подноси доказе о испуњености услова за стицање звања прописаних овим правилником, са проценом свог степена остварености образовно-васпитних циљева на основу услова за стицање звања утврђених овим правилником.

Члан 22.

У поступку одлучивања о захтеву из члана 21. овог правилника директор установе прибавља мишљење са проценом степена остварености образовно-васпитних циљева у кључним областима и квалитета педагошке праксе за:

- наставника - од стручног већа за област предмета и од просветног саветника;
- за васпитача - од стручног актива и просветног саветника;
- за стручног сарадника у школи - од педагошког колегијума и просветног саветника;
- за стручног сарадника у децјем вртићу и дому ученика - од стручног актива и просветног саветника.

Члан 23.

Предлог за стицање одговарајућег звања наставника, васпитача и стручног сарадника директор доставља на мишљење наставничком, васпитно-образовном, односно педагошком већу и савету родитеља, са прибављеним позитивним мишљењима и проценом из члана 22. овог правилника.

Члан 24.

Након прибављених позитивних мишљења наставничког, васпитно-образовног, односно педагошког већа и савета родитеља директор доноси решење о стицању одговарајућег звања наставника, васпитача и стручног сарадника.

Изузетно од става 1. овог члана у поступку доношења решења о стицању звања инструктора и вишег педагошког саветника директор прибавља и мишљење **Завода**.

По прибављеном позитивном мишљењу **Завода** директор доноси решење о стицању звања из става 2. овог члана.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а примењиваће се од 1. јула 2004. године.

МИНИСТАР

I.

СТЕПЕН ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ ЦИЉЕВА У ОДНОСУ НА ПОЧЕТНО СТАЊЕ И УСЛОВЕ РАДА

Услов за стицање звања педагошког саветника, ментора, инструктора и вишег педагошког саветника - Степен оставрености образовно-васпитних циљева у односу на почетно стање и услове рада оцењује се за послове, и то:

I. ОБЛАСТИ РАДА НАСТАВНИКА:

1. Планирање и програмирање образовно-васпитних активности
2. Настава, односно учење
3. Праћење и вредновање ученика
4. Подршка ученицима
5. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом

II. ОБЛАСТИ РАДА ВАСПИТАЧА:

а) Васпитач у децјем вртићу

1. Планирање и програмирање васпитно-образовних активности
2. Васпитно-образовни рад
3. Праћење постигнућа деце
4. Подршка деци
5. Сарадња са породицом и друштвеном заједницом

б) Васпитач у школи са домом и дому ученика

1. Планирање и програмирање васпитно-образовних активности
2. Васпитни рад
3. Праћење развоја и напредовања ученика
4. Подршка ученицима
5. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом

III. ОБЛАСТИ РАДА СТРУЧНОГ САРАДНИКА

а) Психолог, педагог, андрагог, дефектолог и социјални радник у школи

1. Планирање и програмирање образовно - васпитних активности
2. Сарадња са наставницима
3. Рад са ученицима
4. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом
5. Истраживање образовно-васпитне праксе (аналитичко-истраживачке активности)

а) Психолог, педагог, андрагог, дефектолог и социјални радник у децјем вртићу

1. Планирање и програмирање васпитно-образовног рада
2. Сарадња са васпитачима
3. Рад са децом

4. Сарадња са породицом и друштвеном заједницом
5. Истраживање васпитно-образовне праксе (аналитичко-истраживачки рад)

в) Библиотекар у школи

1. Уређеност фонда
2. Рад са ученицима
3. Сарадња са наставницима
4. Информативно-документациони рад
5. Културни и јавни рад

НИВОИ ПРОЦЕНЕ СТЕПЕНА ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ ЦИЉЕВА КРОЗ ОБЛАСТИ РАДА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНИХ САРАДНИКА

За сваки показатељ у оквиру области рада наставник, васпитач и стручни сарадник може да буде оцењен са А, Б или В.

Наставник, стручни сарадник и васпитач оцењује се са А - за одређени показатељ ако га у свом раду примењује у више од 75% случајева, односно ситуација, са Б - у више од 50%, а са В - у мање од 50%.

За сваку исказану област рада од 1. до 5. наставник, васпитач и стручни сарадник може да постигне ниво I или II .

Ниво I за одређену област рада постигне наставник, васпитач и стручни сарадник који на свим показатељима нема ниједну оцену В, а у више од 50% показатеља има оцену А.

Ниво II за одређену област рада постигне наставник, васпитач и стручни сарадник који на свим показатељима нема ниједну оцену В, а у више од 50% показатеља има оцену Б.

Висок степен остварености образовно-васпитних циљева има наставник, васпитач и стручни сарадник који за четири исказане области рада оствари ниво I, а за једну - ниво II.

Надпросечан степен остварености образовно-васпитних циљева има наставник, васпитач и стручни сарадник који за три исказане области рада оствари ниво I, а за две - ниво II .

ПОКАЗАТЕЉИ ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ ЦИЉЕВА У ОБЛАСТИМА РАДА НАСТАВНИКА

1. Планирање и програмирање образовно-васпитних активности:

- 1.1. Осмишљава подстицајну средину за учење;
- 1.2. Усклађује циљеве, садржаје, методе рада и очекиване исходе, хоризантално и вертикално повезује садржаје унутар школског програма;
- 1.3. Планира праћење и вредновање постигнућа ученика и самовредновање;
- 1.4. Тимски планира и програмира образовно-васпитни процес;
- 1.5. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа

сваког појединог ученика у току припремања и планирања образовно-васпитних активности;

1.6. Испитује потребе родитеља и друштвене заједнице и у складу с тим планира сарадњу са њима;

1.7. Стално прати развој области коју предаје и наставу планира у складу са новинама.

2. Настава, односно учење:

2.1. Примењује разноврсне методе, активности и облике рада;

2.2. Индивидуализује наставу, односно учење;

2.3. Омогућује активну улогу ученика у процесу наставе, односно учења;

2.4. Подстиче мотивацију ученика за учење;

2.5. Подстиче и развија личну одговорност за учење;

2.6. Подстиче и користи употребу различитих медија у настави;

2.7. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа сваког појединог ученика у процесу наставе, односно учења;

2.8. Повезује знање из дисциплине коју предаје са знањима из других дисциплина и са ваншколским искуством ученика;

2.9. Представља позитиван модел ученицима како се мисли и истражује у дисциплини коју предаје;

2.10. Подстиче интерактивно учење.

3. Праћење и вредновање ученика:

3.1. Прати индивидуално постигнуће ученика у циљу подстицања развоја;

3.2. Благовремено и континуирано даје образложене и употребљиве информације ученику о постигнућима и напретку;

3.3. Подстиче и развија самовредновање код ученика;

3.4. Подстиче и развија вршњачко вредновање;

3.5. Осмишљава и примењује разноврсне начине праћења и вредновања постигнућа;

3.6. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа сваког појединог ученика приликом вредновања његовог постигнућа;

3.7. Примењује принципе ненасилне комуникације у изражавању својих запажања у вези са праћењем и вредновањем ученика;

3.8. Укључује мишљење ученика у вредновање његових постигнућа.

4. Подршка ученицима:

4.1. Подстиче иницијативу и слободу исказивања мисли, ставова и уверења код ученика;

4.2. Уважава личност и приватност ученика;

4.3. Пружа помоћ и подршку ученицима у њиховом организовању и учешћу у свим облицима школског живота;

4.4. Заступа најбољи интерес ученика у образовно-васпитном раду;

4.5. Подстиче стварање позитивне социјалне климе у одељењу;

4.6. Гради атмосферу међусобног поверења са свим учесницима у образовно-васпитном процесу;

4.7. Користи конструктиван приступ у комуникацији са ученицима и подстиче их на коришћење таквог приступа;

4.8. Развија толеранцију и хуманост код ученика.

5. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом:

- 5.1. Са родитељима и друштвеном заједницом ради на утврђивању заједничких интереса;
- 5.2. Покреће, прихвата и ради на остваривању иницијативе родитеља и друштвене заједнице у остваривању заједничких интереса;
- 5.3. Уважава и поштује личност и приватност родитеља;
- 5.4. Благовремено и континуирано размењује информације са родитељима о постигнућу и развоју ученика;
- 5.5. Ангажује родитеље у остваривању образовно-васпитних активности у складу са њиховим интересовањима и могућностима;
- 5.6. Користи могућности друштвене заједнице за подстицање развоја деце.

ПОКАЗАТЕЉИ ОСТВАРЕНОСТИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНИХ ЦИЉЕВА У ОБЛАСТИМА РАДА ВАСПИТАЧА

а) Васпитач у дечјем вртићу

1. Планирање и програмирање васпитно-образовних активности:

- 1.1. Структурира средину за учење и развој уз активно учешће деце;
- 1.2. Припрема средства и материјал за игру, учење и друге активности у складу са потребама, интересовањима и актуелним дешавањима у васпитној групи и окружењу;
- 1.3. Усклађује циљеве, садржаје, методе и облике рада са потребама, могућностима и узрасним карактеристикама деце;
- 1.4. Планира васпитно-образовне активности на основу посматрања деце, евалуације постигнућа групе и појединог детета и самоевалуације;
- 1.5. Планира сарадњу са породицом и друштвеном заједницом у остваривању васпитно-образовних активности;
- 1.6. Тимски програмира васпитно-образовни процес;
- 1.7. Планира користећи стручну литературу.

2. Васпитно-образовни рад:

- 2.1. Примењује индивидуализовани приступ током неге и васпитног рада;
- 2.2. Подстиче самосталност у стицању културно-хигијенских навика;
- 2.3. Примењује разноврсне методе и облике рада;
- 2.4. Подстиче мотивацију деце за активност;
- 2.5. Креира ситуације у којима деца могу да врше избор;
- 2.6. Подржава иницијативу деце у избору активности и средстава;
- 2.7. Подстиче и негује развој симболичке игре и дечје стваралаштво у свим доменима изражавања;
- 2.8. На старијим узрастима примењује издвојене секвенце учења;
- 2.9. Подстиче и унапређује ситуационо учење.

3. Праћење постигнућа деце:

- 3.1. Прати индивидуални развој и постигнућа појединог детета;
- 3.2. Прати и процењује развој и постигнућа васпитне групе у целини;
- 3.3. Мења васпитне поступке у циљу унапређења развоја;

- 3.4. Врши размену информација о детету са родитељима по потреби и са стручним сарадницима;
- 3.5. Континуирано врши евалуацију рада самостално и у сарадњи са стручним сарадником, односно стручном службом;
- 3.6. Подстиче и развија самовредновање код деце;
- 3.7. Подстиче и развија вршњачко вредновање;
- 3.8. Примењује принципе ненасилне комуникације у исказивању својих запажања.

4. Рад са децом:

- 4.1. Остварује одговарајуће поступке у процесу адаптације деце;
- 4.2. Ствара и одржава позитивну социјалну климу у васпитној групи;
- 4.3. Подстиче атмосферу међусобног поверења и осећања сигурности;
- 4.4. Уважава и поштује свако поједино дете и његову приватност;
- 4.5. Негује слободу изражавања мисли и осећања;
- 4.6. Помаже детету да препозна своје потребе и изрази их на адекватан начин;
- 4.7. Води рачуна о квалитету културне понуде у оквиру рада са децом;
- 4.8. Развија толеранцију и хуманост код деце.

5. Сарадња са породицом и друштвеном заједницом:

- 5.1. Организује различите облике и видове сарадње са породицом и друштвеном заједницом;
- 5.2. Покреће и прихвата иницијативу родитеља и представника друштвене заједнице;
- 5.3. Ангажује родитеље и друге чланове породице у остваривању васпитно-образовних активности у складу са њиховим могућностима и потребама деце;
- 5.4. Негује партнерски однос у сарадњи са родитељима.
- 5.5. Користи могућности друштвене заједнице за подстицање развоја деце.

б) Васпитач у школи са домом и дому ученика

1. Планирање и програмирање васпитно-образовних активности:

- 1.1. Осмишљава подстицајну средину за васпитни рад;
- 1.2. Усклађује циљеве, садржаје, методе рада и очекиване исходе;
- 1.3. Планира вредновање и самовредновање;
- 1.4. Тимски програмира васпитно-образовни процес;
- 1.5. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа сваког појединог ученика у току припремања и планирања васпитно-образовних активности;
- 1.6. Планира сарадњу са родитељима и друштвеном заједницом у остваривању васпитно-образовних активности;
- 1.7. Васпитно-образовни рад планира у складу са савременом праксом.

2. Васпитно-образовни рад:

- 2.1. Примењује разноврсне методе и облике васпитног рада;
- 2.2. Индивидуализује васпитне активности;
- 2.3. Омогућује активну улогу ученика у процесу васпитног рада;
- 2.4. Подстиче мотивацију ученика за све васпитно-образовне активности;
- 2.5. Подстиче и развија личну одговорност ученика;
- 2.6. Подстиче и користи нове васпитне садржаје;

- 2.7. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа у процесу васпитног рада;
- 2.8. Поседује и користи знања из више дисциплина у васпитном раду са ученицима;
- 2.9. Представља позитиван модел ученицима;
- 2.10. Континуирано припрема и води ученике на такмичења, односно смотре.

3. Праћење развоја и вредновање ученика:

- 3.1. Прати индивидуално постигнуће ученика у циљу подстицања развоја;
- 3.2. Благовремено и континуирано даје информације ученику о његовом општем напредовању;
- 3.3. Подстиче и развија самовредновање код ученика;
- 3.4. Подстиче и развија вршњачко вредновање;
- 3.5. Осмишљава и примењује разноврсне начине праћења и вредновања постигнућа;
- 3.6. Уважава индивидуалне карактеристике и потребе развојног нивоа у току праћења општег напредовања ученика;
- 3.7. Примењује принципе ненасилне комуникације у саопштавању својих запажања.

4. Рад са ученицима:

- 4.1. Подстиче иницијативу и слободу казивања, мисли, ставова и уверења код ученика;
- 4.2. Уважава и поштује личност ученика;
- 4.3. Подстиче и развија стварање позитивне социјалне климе у васпитној групи и дому;
- 4.4. Гради атмосферу међусобног поверења;
- 4.5. Уважава дечју приватност;
- 4.6. Заступа најбољи интерес детета, односно ученика, у васпитно-образовном раду;
- 4.7. Користи конструктиван приступ у комуникацији са ученицима.

5. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом:

- 5.1. Са родитељима и друштвеном заједницом ради на утврђивању заједничких интереса;
- 5.2. Покреће, прихвата и ради на остваривању иницијативе родитеља и друштвене заједнице у остваривању заједничких интереса;
- 5.3. Уважава и поштује личност и приватност родитеља;
- 5.4. Благовремено и континуирано размењује информације са родитељима о развоју и постигнућу ученика;
- 5.5. Ангажује родитеље у остваривању васпитно-образовних активности у складу са њиховим интересовањима и могућностима;
- 5.6. Користи могућности друштвене заједнице за подстицање развоја ученика.

ПОКАЗАТЕЉИ ОСТВАРЕНОСТИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИХ ЦИЉЕВА У ОБЛАСТИМА РАДА СТРУЧНОГ САРАДНИКА

а) Психолог, педагог, андрагог, дефектолог и социјални радник у школи

1. Планирање и програмирање образовно-васпитних активности:

- 1.1. Сарађује са наставницима у осмишљавању подстицајне средине за учење;
- 1.2. Сарађује са наставницима у усклађивању циљева, садржаја, метода рада и очекиваних исхода са потребама и могућностима ученика;
- 1.3. Подстиче и помаже наставницима у планирању различитих облика вредновања сопствених и ученичких постигнућа;
- 1.4. Учествоје у тимском планирању и програмирању образовно-васпитног процеса и избору уџбеника;
- 1.5. Указује наставницима на индивидуалне карактеристике и потребе развојних нивоа ученика у функцији припремања и планирања образовно-васпитних активности;
- 1.6. Покреће и планира сарадњу са родитељима и друштвеном заједницом у остваривању образовно-васпитних циљева и задатака и учествује у њеном остваривању;
- 1.7. Активно учествује у школском тиму у изради плана развоја школе и у конципирању и остваривању разноврсних школских пројеката.

2. Сарадња са наставницима :

- 2.1. Са наставницима ради на конструктивном решавању сукоба у одељењу;
- 2.2. Покреће и развија тимски рад у колективу;
- 2.3. Покреће и подстиче примену тематског интердисциплинарног приступа у настави;
- 2.4. Промовише активну улогу ученика у процесу наставе, односно учења;
- 2.5. Ради са наставницима на примени знања о различитим стилевима учења у процесу наставе;
- 2.6. Ради са наставницима на креирању различитих облика наставног процеса у складу са индивидуалним својствима ученика и потребама деце различитог развојног нивоа;
- 2.7. Представља позитиван модел наставницима у примени комуникацијских вештина;
- 2.8. Предлаже, организује и остварује различите видове стручног усавршавања за наставнике;
- 2.9. Осмишљава и примењује разноврсне начине праћења и вредновања;
- 2.10. Подстиче и организује укључивање наставника у различите пројекте;
- 2.11. Ради са наставницима на унапређивању менталног здравља ученика;

3. Рад са ученицима:

- 3.1. Прати индивидуална постигнућа ученика у циљу подстицања развоја;
- 3.2. Благовремено и континуирано ради на превенцији менталног здравља ученика;
- 3.3. Подстиче иницијативу и слободу исказивања мисли, ставова и уверења код ученика;
- 3.4. Уважава личност ученика и његову приватност;
- 3.5. Подстиче стварање позитивне социјалне климе у одељењу и ради на њеном развоју;
- 3.6. Подстиче укључивање ученика у рад ученичких организација и помаже осмишљавању активности;
- 3.7. Заступа најбољи интерес детета у свом раду;
- 3.8. Континуирано прати и подстиче емоционални, социјални и интелектуални развој ученика;

- 3.9. Примењује разноврсне методе и технике дијагностичног и саветодавног рада са ученицима (индивидуално и групно) и користи конструктиван приступ у раду са ученицима;
- 3.10. Систематски и континуирано ради на професионалној оријентацији ученика.

4. Сарадња са родитељима и друштвеном заједницом:

- 4.1. Покреће и прихвата иницијативу родитеља и друштвеном заједницом у остваривању заједничких интереса и ради на утврђивању заједничких интереса;
- 4.2. Уважава и поштује личност и приватност родитеља;
- 4.3. Благовремено и континуирано размењује информације са родитељима о напретку и развоју ученика;
- 4.4. Примењује разноврсне методе саветодавног рада са родитељима;
- 4.5. Иницира, организује и остварује различите видове обуке за родитеље.

5. Истраживање образовно-васпитне праксе (аналитичко истраживачке активности):

- 5.1. Испитује специфичне проблеме школе, предлаже мере за њихово решавање и прати њихове ефекте;
- 5.2. Иницира и прати увођење различитих огледа и пројеката у школи;
- 5.3. Упознаје наставничко веће, савет родитеља и школски одбор са резултатима истраживања;
- 5.4. Прати најновија достигнућа педагошко-психолошке науке и примењује их у раду са ученицима и наставницима;
- 5.5. Израђује посебне прегледе, извештаје и анализе из домена свог рада и за потребе стручних органа.

б) Стручни сарадници у дечјем вртићу

1. Планирање и програмирање васпитно-образовних активности:

- 1.1. Активно учествује у изради плана развоја вртића;
- 1.2. Учествоје у тимском планирању и програмирању васпитно-образовног рада;
- 1.3. Даје инструкције васпитачима у усклађивању циљева, садржаја, метода рада са потребама, могућностима и интересовањима деце;
- 1.4. Указује на индивидуалне карактеристике и потребе развојних нивоа деце у функцији припремања и планирања васпитно-образовних активности;
- 1.5. Помаже васпитачима у планирању различитих облика праћења сопствене васпитне праксе и постигнућа деце;
- 1.6. Даје инструкције васпитачима у осмишљавању подстицајне средине за учење;
- 1.7. Иницира и планира сарадњу са породицом и друштвеном заједницом у циљу остваривања васпитно-образовних циљева и задатака.

2. Сарадња са васпитачима:

- 2.1. Пружа помоћ васпитачима у планирању усмереном ка концепту отвореног система васпитања и образовања;
- 2.2. Подстиче тимски рад у вртићу и тимску евалуацију рада дечјег вртића;
- 2.3. Иницира, подстиче и помаже васпитачима у организацији индивидуалног и групног рада са децом;
- 2.4. Промовише активну улогу детета у процесу васпитно-образовног рада;
- 2.5. Усмерава васпитаче у откривању различитих стилова учења код деце;

- 2.6. Размењује информације са васпитачима о индивидуалним карактеристикама развоју и потребама деце;
- 2.7. Ради на примени и развијању комуникацијских вештина;
- 2.8. Организује различите видове стручног усавршавања;
- 2.9. Помаже васпитачима у развијању процеса самооцењивања;
- 2.10. Укључује се у планирање и остваривање сарадње са школом.

3. Рад са децом:

- 3.1. Ради на остваривању права детета и заступа најбољи интерес детета;
- 3.2. Прати постигнућа деце у циљу подстицања развоја;
- 3.3. Подстиче стварање позитивне социјалне климе у групи;
- 3.4. Гради атмосферу међусобног поверења;
- 3.5. По потреби примењује разноврсне методе и технике дијагностичког рада са децом;
- 3.6. Остварује сарадњу са стручним специјалистичким службама и институцијама у интересу детета;
- 3.7. Плански заједно са васпитачима укључује родитеље у рад у васпитној групи;
- 3.8. Уважава приватност породице;
- 3.9. Прати реализацију културне понуде намењене деци у предшколској установи и успоставља и примењује критеријуме за избор одговарајуће понуде;
- 3.10. По потреби примењује различити саветодавни рад са дететом и породицом;

4. Сарадња са породицом и друштвеном заједницом:

- 4.1. Сарађује са породицом и друштвеном заједницом у циљу унапређења делатности
- 4.2. Покреће, организује и остварује различите видове сарадње са породицом;
- 4.3. Покреће и прихвата иницијативу родитеља и друштвене заједнице у остваривању заједничких интереса;
- 4.4. По потреби размењује информације са родитељима о напретку и развоју деце;
- 4.5. Покреће и организује различите видове сарадње са школом у циљу остваривања континуитета васпитно-образовног процеса;
- 4.6. Остварује сарадњу са различитим стручним институцијама и стручним удружењима.

5. Истраживање васпитно-образовне праксе (аналитичко-истраживачке активности):

- 5.1. Прати најновија достигнућа педагошко-психолошке науке и примењује их у раду са децом и васпитачима;
- 5.2. Иницира и прати увођење различитих програма у вртићу;
- 5.3. Испитује специфичне проблеме васпитно-образовног рада, предлаже мере за њихово решавање и прати њихове ефекте;
- 5.4. Упознаје стручно веће са резултатима истраживања васпитно-образовне праксе;
- 5.5. Израђује посебне извештаје и анализе из домена свог рада.

в) Библиотекар у школи:

1. Уређеност фонда:

- 1.1. Обезбеђује библиотечку грађу којом се подржава целокупан наставни процес;

- 1.2. Планира набавку naslova у складу са испитним и утврђеним потребама и интересовањима ученика и наставника;
- 1.3. Прати текућу издавачку продукцију у складу са потребама школе;
- 1.4. Изналази разноврсне начине за обнову књижног и некњижног фонда;
- 1.5. Уводи у фонд нове носаче информација;
- 1.6. Брине о заштити и очувању књижне и некњижне грађе;
- 1.7. Ради на аутоматизацији укупног библиотечког пословања.

2. Рад са ученицима:

- 2.1. Прати индивидуална интересовања ученика у циљу подстицања њиховог развоја;
- 2.2. Оспособљава ученике за самостално коришћење извора знања;
- 2.3. Подстиче иницијативу и слободу исказивања мисли, ставова и уверења код ученика;
- 2.4. Уважава и поштује интересовања ученика приликом избора наслова;
- 2.5. Континуирано ради на навикавању ученика на пажљиво руковање књижном и некњижном грађом;
- 2.6. Укључује посебно заинтересоване ученике у рад библиотеке;
- 2.7. Помаже ученицима у налажењу и избору литературе за израду различитих задатака;
- 2.8. Гради атмосферу међусобног поверења;
- 2.9. Уважава дечју приватност;
- 2.10. Заступа најбољи интерес детета у образовно-васпитном раду;
- 2.11. Оспособљава ученике за стално образовање након завршеног школовања;
- 2.12. Помаже ученику да развије критички однос према изворима знања.

3. Сарадња са наставницима:

- 3.1. Истражује посебне потребе образовно-васпитног рада у школи у циљу набавке уже и шире литературе;
- 3.2. Уважава потребе и интересовања наставника;
- 3.3. Укључује се у израду развојног плана школе;
- 3.4. Препоручује наставницима различите нове носаче информација;
- 3.5. Помаже наставницима у избору и примени различите литературе за наставу;
- 3.6. Остварује различите видове стручног усавршавања за наставнике;
- 3.7. Организује часове у сарадњи са наставницима.

4) Информационо-документациони рад:

- 4.1. Систематски информише кориснике о новим издањима;
- 4.2. Припрема тематске изложбе библиотечко-информацијске грађе;
- 4.3. Промовише коришћење различитих извора знања у наставном процесу;
- 4.4. Обучава кориснике у коришћењу каталога и претраживању базе података по различитим параметрима;
- 4.5. Израђује и ажурира каталоге у складу са изменама библиотечке класификације.

5) Културни и јавни рад:

- 5.1. Организује сарадњу са позориштима, музејима, галеријама и другим установама и организацијама из области културе;
- 5.2. Укључује се у библиотечко - информациони систем;
- 5.3. Организује књижевне сусрете и трибине;

- 5.4. Сарађује у организовању смотри и такмичења у литерарном стваралаштву;
- 5.5. Активно учествује у организацији приредби које се припремају у школи или друштвеној заједници;
- 5.6. Сарађује са родитељима у вези са изналажењем заједничких интереса и могућностима за побољшање рада библиотеке.

II.

ИНИЦИРАЊЕ И УЧЕСТВОВАЊЕ У ПОДИЗАЊУ КВАЛИТЕТА ПЕДАГОШКЕ ПРАКСЕ

Услов за стицање звања педагошког саветника, ментора, инструктора и вишег педагошког саветника - Иницирање и учествовање у подизању квалитета педагошке праксе оцењује се кроз врсте и број активности у обављању послова наставника, васпитача и стручног сарадника.

ТАБЕЛА ВРСТЕ И БРОЈА АКТИВНОСТИ ЗА ЗВАЊА НАСТАВНИКА, ВАСПИТАЧА И СТРУЧНОГ САРАДНИКА

БРСТА АКТИВНОСТИ	ПЕДАГОШКИ САВЕТНИК	МЕНТОР	ИНСТРУКТОР	ВИШИ П. САВЕТНИК
А (макс. могуће 14)	10	6	4	2
Б (макс. могуће 14)	8	10	6	6
В (макс. могуће 11)		2	8	7
Г (макс. могуће 8)				3

Уколико је наставник, васпитач и стручни сарадник остварио активност из врсте активности која није предвиђена за звање за које се пријављује, та активност може да замени само једну из сваке врсте која је прописана.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ ЗА ЗВАЊА НАСТАВНИКА

А

- 1) Извођење најмање два часа наставе на којима је присутан студент или приправник са ментором и заједничко анализирање наставе;
- 2) Извођење најмање пет огледних часова, односно активности;
- 3) Тимско учествовање у припремању најмање пет часова наставе, односно активности у школи;
- 4) Учешће у анализи најмање пет часова наставе, односно активности одржаних у школи;
- 5) Коришћење аудио-визуелних средстава ради остваривања образовно-васпитних циљева;
- 6) Приказ новина стручном органу школе из научне дисциплине, односно области уметности из које изводи наставу;
- 7) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе радова у школи;

- 8) Израда наставног средства и његово приказивање стручном органу школе;
- 9) Објављивање приказа стручног рада, односно књиге у стручном часопису;
- 10) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 11) Организовање одласка ученика у биоскоп, позориште, на концерте или спортске манифестације;
- 12) Ангажовање у раду стручног актива, односно друштва на нивоу општине, односно града;
- 13) Учествовање на стручним скуповима на нивоу региона, односно Републике;
- 14) Учествовање на стручним, односно студијским путовањима.

Б

- 1) Вођење радионица, најмање два различита излагања или огледна часа на стручном скупу или саветовању на нивоу општине, односно града;
- 2) Истраживања образовно-васпитне праксе на нивоу друштвене заједнице и давање приказа њихових резултата на наставничком већу;
- 3) Рад у стручном друштву на нивоу Републике (у управи стручног друштва или стручним комисијама);
- 4) Учешће у истраживачком пројекту у вези са унапређивањем образовно-васпитне праксе;
- 5) Организовање рада ученичких организација и подстицање учешћа ученика у њима;
- 6) Учествовање у изради школског програма;
- 7) Објављивање приказа страног стручног рада, односно књиге која није преведена у стручном часопису;
- 8) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе радова на нивоу општине, града, односно Републике;
- 9) Ауторство или коауторство примера добре праксе објављеног у публикацији центра или Министарства;
- 10) Учествовање у организовању регионалних, односно републичких семинара;
- 11) Координација или вођење програма огледа на нивоу школе;
- 12) Пласман ученика које је припремао наставник на општинским или окружним такмичењима;
- 13) Рецензија уџбеника, приручника или радне свеске која је одобрена за употребу;
- 14) Руковођење стручним активом, односно друштвом на нивоу општине или града.

В

- 1) Учествовање на међународном скупу или саветовању;
- 2) Креирање програма стручног усавршавања у школи;
- 3) Координисање израде школског програма;
- 4) Руковођење стручним друштвом на градском, односно регионалном или републичком нивоу;

- 5) Коауторство истраживачког пројекта у вези са унапређивањем образовно-васпитне праксе;
- 6) Подстицање и укључивање запослених у школи на различите облике стручног усавршавања;
- 7) Пласман ученика које је наставник припремао на републичким, односно савезним такмичењима;
- 8) Координација истраживачког пројекта у вези са унапређивањем образовно-васпитне праксе у оквиру друштвене заједнице;
- 9) Коауторство патентираног наставног средства;
- 10) Излагање или вођење радионице на стручном скупу , односно саветовању на републичком нивоу;
- 11) Коауторство приручника или радне свеске одобрене за употребу.

Г

- 1) Припремање ученика за међународна такмичења;
- 2) Подизање информатичке културе у школи са циљем размене информација;
- 3) Ауторство патентираног наставног средства;
- 4) Подстицање, учествовање или укључивање школе у међународне образовне пројекте;
- 5) Ауторство или коауторство одобреног програма или пројекта у образовању;
- 6) Вођење радионице на међународном скупу или семинару, односно излагање;
- 7) Ауторство истраживачког пројекта;
- 8) Ауторство, односно коауторство уџбеника или збирке задатака која је одобрена за употребу.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ ЗА ЗВАЊА ВАСПИТАЧА У ДЕЧЈЕМ ВРТИЋУ

А

- 1) Примењивање актуелних садржаја стручног усавршавања у непосредном раду са децом;
- 2) Развијање модела отвореног система васпитања и образовања на основу посматрања деце;
- 3) Тимско учествовање у припремању најмање пет активности или акција у дечјем вртићу;
- 4) Организовање најмање две заједничке активности или акције деце и родитеља током године;
- 5) Континуирани рад на стварању богате и подстицајне средине за игру и учење у сарадњи са децом и родитељима;
- 6) Остваривање већине активности кроз тимске облике рада;
- 7) Ангажовање у раду стручног друштва на градском, односно регионалном или републичком нивоу;

- 8) Организовање трибина, изложби дечјег стваралаштва и различитих манифестација у дечјем вртићу;
- 9) Објављивање приказа стручног рада или књиге у стручном часопису;
- 10) Давање приказа стручног рада стручном органу дечјег вртића;
- 11) Учествовање на стручним скуповима на градском, односно регионом или републичком нивоу;
- 12) Ауторство дидактичког средства или играчке;
- 13) Коауторство у изради дидактичког средства или играчке;
- 14) Учествовање на стручним или студијским путовањима.

Б

- 1) Вођење радионица, најмање два различита излагања или активности на стручном органу у дечјег вртића;
- 2) Иницирање и стварање услова за укључивање родитеља, као активних учесника, у креирање васпитно-образовног процеса;
- 3) Израда наставног материјала за рад са децом предшколског узраста;
- 4) Објављивање приказа стручног рада или књиге, која није преведена, у стручном часопису;
- 5) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 6) Организовање и вођење радионица са родитељима;
- 7) Учествовање у акционом истраживању васпитно-образовне праксе у оквиру дечјег вртића;
- 8) Редакторски рад у стручном часопису;
- 9) Давање рецензије приручника или радних листова који су одобрени за употребу;
- 10) Унапређивање васпитно-образовног рада применом актуелних садржаја стручног усавршавања у непосредном раду са децом и њихова даља разрада;
- 11) Остваривање квалитетне сарадње са друштвеном заједницом;
- 12) Учествовање у тимском раду на изради наставног материјала за рад са децом предшколског узраста;
- 13) Учествовање у организовању регионалних или републичких семинара;
- 14) Руковођење стручним друштвом на нивоу општине.

В

- 1) Координација акционог истраживања васпитно-образовне праксе на нивоу друштвене заједнице;
- 2) Учествовање на међународном стручном скупу;
- 3) Излагање или вођење радионице на стручном скупу на републичком нивоу;
- 4) Коауторство у истраживачком пројекту у вези са унапређивањем васпитно-образовне праксе на нивоу друштвене заједнице;
- 5) Учествовање у креирању програма стручног усавршавања у дечјем вртићу;
- 6) Укључивање родитеља у процес планирања васпитно-образовног рада;

- 7) Коауторство у изради одобреног приручника или радних листова;
- 8) Иницирање и остваривање стручне размене између дечјих вртића на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 9) Коауторство у одобреном програму или пројекту;
- 10) Учествовање у руковођењу стручним друштвом на регионалном или републичком нивоу;
- 11) Остваривање сарадње са друштвеном заједницом којом се доприноси унапређењу рада дечјег вртића.

Г

- 1) Ауторство истраживачког пројекта у вези са унапређивањем васпитно-образовне праксе на нивоу друштвене заједнице;
- 2) Вођење радионице или излагање на међународном скупу;
- 3) Иницирање и учествовање у укључивању дечјег вртића у међународни пројекат;
- 4) Подизање информатичке културе у дечјем вртићу са циљем размене информација на републичком и међународном нивоу;
- 5) Учествовање у раду стручних тела, односно комисија центра или Министарства;
- 6) Ауторство патентираног дидактичког средства;
- 7) Ауторство одобреног програма или пројекта;
- 8) Ауторство одобреног приручника или радних листова.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ ЗА ЗВАЊА ВАСПИТАЧА У ШКОЛИ СА ДОМОМ И ДОМУ УЧЕНИКА

А

- 1) Извођење најмање две васпитне активности из програма васпитног рада на којима је присутан студент или приправник са ментором и њихово заједничко анализирање;
- 2) Извођење најмање пет огледних васпитних активности;
- 3) Учествовање у припремању најмање пет васпитних активности у дому;
- 4) Учествовање у анализирању најмање пет васпитних активности одржаних у дому;
- 5) Употреба аудио-визуелних средстава ради остваривања васпитно-образовних циљева;
- 6) Иновације у васпитно-образовним активностима и њихово представљање стручном органу дома;
- 7) Објављивање приказа стручног рада или књиге у стручном часопису;
- 8) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 9) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе радова у дому;
- 10) Учествовање у истраживачком пројекту;
- 11) Организовање одласка ученика дома у биоскоп, позориште на концерте или спортске манифестације;

- 12) Ангажовање у раду стручног актива на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 13) Учествовање на стручним скуповима на градском, односно регионалном или републикчком нивоу;
- 14) Учествовање на стручном или студијском путовању.

Б

- 1) Огледно извођење активности васпитног рада, најмање два излагања, односно вођење радионица на стручном скупу или саветовању на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 2) Остваривање истраживања у вези са васпитним радом на нивоу друштвене заједнице и давање приказа њихових резултата педагошком већу;
- 3) Учествовање у организовању семинара на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 4) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 5) Рад у стручном друштву на нивоу Републике (у управи стручног друштва или стручним комисијама);
- 6) Учествовање у изради васпитног програма дома;
- 7) Објављивање приказа стручног рада или књиге која није преведена у стручном часопису;
- 8) Израда и припрема иновације у васпитним активностима;
- 9) Стални рад на оспособљавању ученика за самостално учење;
- 10) Координација, односно вођење програма огледа на нивоу дома;
- 11) Пласман ученика које је припремао васпитач за такмичење на општинском или градском, односно регионалном нивоу;
- 12) Објављивање стручног рада у стручном часопису, односно рецензија уџбеника, приручника, радне свеске одобрене за употребу;
- 13) Учествовање у истраживачком пројекту у вези са унапређивањем васпитног рада у дому;
- 14) Руковођење стручним активом или друштвом на општинском или градском, односно регионалном нивоу.

В

- 1) Учествовање у међународном пројекту, скупу или саветовању;
- 2) Пласман ученика које је припремао васпитач за такмичење на републичком, односно савезном нивоу;
- 3) Креирање програма стручног усавршавања у оквиру дома;
- 4) Руковођење стручним друштвом на републичком нивоу;
- 5) Координисање израде васпитног програма дома;
- 6) Подстицање и укључивање запослених у дому на различите облике стручног усавршавања;
- 7) Подстицање родитеља на укључивање у активност дома;
- 8) Коауторство за патентирано наставно средство;

- 9) Вођење радионице или излагање на стручном скупу, саветовању на републичком, односно савезном нивоу;
- 10) Коауторство приручника одобреног за употребу;
- 11) Вођење истраживачког пројекта.

Г

- 1) Припремање ученика за учествовање на међународним такмичењима;
- 2) Подизање информатичке културе у дому са циљем размене информација;
- 3) Ауторство, односно коауторство патентираног наставног средства;
- 4) Подстицање и учествовање у укључивање дома у међународне образовне пројекте;
- 5) Ауторство или коауторство одобреног програма или пројекта у васпитном раду;
- 6) Вођење радионице или излагање на међународном скупу, односно семинару;
- 7) Ауторство истраживачког пројекта;
- 8) Ауторство приручника или радне свеске одобрене за употребу.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ ЗА ЗВАЊА СТРУЧНОГ САРАДНИКА У ШКОЛИ, ШКОЛИ СА ДОМОМ И ДОМУ УЧЕНИКА

А

- 1) Учествовање у припремању најмање пет часова, односно активности у школи, школи са домом, односно дому ученика (у даљем тексту: школи, односно дому);
- 2) Давање приказа две технике за рад у одељењу, односно групи на седници наставничког, односно педагошког већа;
- 3) Приказивање најмање пет техника, односно вештина у раду са ученицима;
- 4) Учествовање у изради школских пројеката;
- 5) Ауторство или коауторство најмање три сценарија радионица за рад са наставницима, ученицима, односно родитељима.
- 6) Коришћење савремених педагошко-психолошких инструмената ради остваривања образовно-васпитних циљева;
- 7) Представљање педагошких, психолошких новина и савремених праваца промена у области образовања на стручном скупу у школи, односно дому;
- 8) Објављивање приказа стручног рада, односно књиге у стручном часопису;
- 9) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 10) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе радова у школи, односно дому;

- 11) Учествовање у организовању културних и спортских активности наставника и ученика ван школе, односно дома;
- 12) Ангажовање у раду стручног актива или друштва на општинском или градском, односно регионалном нивоу;
- 13) Учествовање на стручним скуповима на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 14) Учествовање на стручном, односно студијском путовању.

Б

- 1) Вођење радионица, односно најамње два различита излагања на стручном скупу или саветовању на општинском или градском, односно регионалном нивоу;
- 2) Истраживање у вези са унапређивањем образовно-васпитне праксе на нивоу друштвене заједнице и давање приказа њихових резултата на седници стручног органа школе, односно дома;
- 3) Ауторство или коауторство примера добре праксе објављених у публикацијама центра или Министарства;
- 4) Обучавање наставника за истраживање образовно-васпитне праксе;
- 5) Организовање предавања, трибине, смотре, књижевних сусрета, академије или изложбе радова на нивоу општине, односно града;
- 6) Активирање рада подружница и других струковних или ученичких организација;
- 7) Организовање рада ученичких организација и подстицање учешће ученика у њима;
- 8) Координација или вођење програма огледа у школи, односно дому;
- 9) Учествовање у изради школског, односно васпитног програма;
- 10) Руковођење истраживачким пројектом усмереним на повећање квалитета рада у школи, односно дому;
- 11) Руковођење стручним активом, односно друштвом на општинском, градском, односно републичком нивоу;
- 12) Учешће у организовању градских, односно регионалних или републичких семинара;
- 13) Објављивање приказа страног стручног рада, односно књиге која није преведена у стручном часопису;
- 14) Објављивање стручног рада у стручном часопису, односно рецензија уџбеника, приручника или радне свеске одобрене за употребу.

В

- 1) Коауторство програма стручног усавршавања наставника и стручних сарадника на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 2) Израда акционог плана стручног усавршавања у школи, односно дому;

- 3) Коауторство приручника, радне свеске, наставног средства, педагошког или психолошког инструмента одобреног за употребу;
- 4) Извођење обуке за стручно усавршавање наставника и стручних сарадника у школи, односно дому;
- 5) Подстицање укључивања родитеља у активности школе у циљу унапређивања квалитета рада;
- 6) Ауторство или коауторство у истраживачком пројекту;
- 7) Вођења радионица, односно најмање два различита излагања на стручном скупу или саветовању на републичком, односно савезном нивоу;
- 8) Обучавање ученика за вршњачку едукацију;
- 9) Координисање израде школског, односно васпитног програма;
- 10) Сарадња са стручним институцијама у примени програма унапређивања образовно-васпитног процеса;
- 11) Учествовање на међународном скупу, односно саветовању.

Г

- 1) Организовање информационе инфраструктуре у школи, односно дому;
- 2) Ауторство или коауторство мерног инструмента верификованог од стране стручног друштва, удружења или центра;
- 3) Ауторство, односно коауторство програма стручног усавршавања стручних сарадника на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 4) Ауторство или коауторство уџбеника, ауторство приручника, радне свеске или збирке задатака одобрене за употребу;
- 5) Ауторство, односно коауторство патентираног или одобреног наставног средства;
- 6) Вођење радионице или излагање на међународном скупу, односно семинару;
- 7) Ауторство, односно коауторство одобреног пројекта у циљу унапређивања образовно-васпитне праксе и праћење његове примене;
- 8) Подстицање и учествовање у укључивање школе, односно дома у међународне образовне пројекте.

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ

ЗА ЗВАЊА СТРУЧНОГ САРАДНИКА У ДЕЧЈЕМ ВРТИЋУ

А

- 1) Учествовање у припремању најмање пет активности или акција у дечјем вртићу;
- 2) Ангажовање у изради плана акционог истраживања на основу резултата анализе васпитно-образовне праксе, односно евалуације и самоевалуације;
- 3) Иницирање и стварање услова за активно укључивање породице у живот и рад дечјег вртића;

- 4) Остваривање континуиране сарадње са школом организовањем најмање три стручна сусрета;
- 5) Ауторство најмање три сценарија радионице за рад са децом, васпитачима, односно родитељима;
- 6) Давање приказа савремених достигнућа и новина у области педагогије и психологије стручним органима децјег вртића;
- 7) Објављивање приказа стручног материјала или књиге која није преведена у стручном часопису;
- 8) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 9) Ауторство дидактичког средства у децјем вртићу;
- 10) Давање рецензије одобреног уџбеника, приручника или радних листова;
- 11) Организовање и учествовање у различитим културно-спортским манифестацијама (изложбе и смотре децјег стваралаштва, спортске активности, трибине, предавања) у децјем вртићу;
- 12) Ангажовање у раду стручног актива или друштва на градском, односно регионалном нивоу;
- 13) Учествовање на стручним скуповима на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 14) Учествовање на студијским путовањима.

Б

- 1) Организовање и учествовање у различитим културно-спортским манифестацијама на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 2) Организовање и вођење три радионице са родитељима или са родитељима и децом заједно;
- 3) Објављивање рада у стручном часопису, односно давање рецензија одобреног уџбеника, приручника или радних листова;
- 4) Објављивање приказа страног стручног рада, односно књиге која није преведена у стручном часопису;
- 5) Руковођење акционим истраживањем васпитно-образовне праксе у децјем вртићу;
- 6) Рад у стручном друштву на нивоу Републике (у управи стручног друштва или стручним комисијама);
- 7) Учествовање у организовању градских, односно регионалних или републичких семинара;
- 8) Руковођење стручним активом, односно друштвом на општинском, градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 9) Вођење радионица, односно најмање два излагања на стручном скупу или саветовању на општинском, градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 10) Сарадња са стручним институцијама у примени програма унапређивања васпитно-образовног рада;
- 11) Израда интерних стручних материјала и збирки активности за непосредан рад са децом;
- 12) Обучавање васпитача за учешће у акционом истраживању;

- 13) Иницирање и остваривање стручне размене између дечјих вртића на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 14) Увођење и координација посебних програма рада са децом.

В

- 1) Руковођење истраживачким пројектом у вези са унапређивањем васпитно-образовне праксе у дечјем вртићу;
- 2) Обучавање васпитача за примену посебних програма рада са децом;
- 3) Коауторство патентираног или одобреног дидактичког средства или играчке;
- 4) Коауторство одобреног пројекта у вези са унапређивањем васпитно-образовне праксе у дечјем вртићу;
- 5) Вођење радионице, односно најмање два различита излагања на семинару или саветовању на републичком нивоу;
- 6) Коауторство одобреног приручника или радних листова;
- 7) Ауторство истраживачког пројекта у вези са унапређивањем васпитно-образовне праксе;
- 8) Коауторство програма стручног усавршавања васпитача и стручних сарадника на градском, односно регионалном нивоу;
- 9) Учествовање на међународном скупу, односно саветовању;
- 10) Подстицање и укључивање родитеља у активности дечјег вртића у циљу унапређивања образовно-васпитног рада;
- 11) Иницирање и учествовање у укључивању дечјег вртића у пројекте на републичком нивоу.

Г

- 1) Подизање информационе културе у дечјем вртићу са циљем размене информација на републичком и међународном нивоу;
- 2) Укључивање дечјег вртића у међународне васпитно-образовне пројекте;
- 3) Ауторство или коауторство програма стручног удружења стручних сарадника на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 4) Ауторство, односно коауторство одобреног приручника или радних листова;
- 5) Ауторство дидактичког средства или играчке;
- 6) Ауторство или коауторство одобреног пројекта у вези са унапређивањем образовно-васпитне праксе на нивоу друштвене заједнице;
- 7) Вођење радионице или излагање на међународном скупу или семинару;
- 8) Коауторство мерног инструмента или скале процене.

**ВРСТЕ АКТИВНОСТИ
ЗА ЗВАЊА СТРУЧНОГ САРАДНИКА - БИБЛИОТЕКАРА У ШКОЛИ**

A

- 1) Укључивање минимално 60% ученика школе у коришћење фонда библиотеке;
- 2) Обезбеђивање искоришћености минимално седам наслова по уписаном ученику;
- 3) Континуирано анкетирање и праћење ученика ради утврђивања њихових читалачких интересовања;
- 4) Смањење годишњег отписа похабаних библиотечких јединица испод 3%;
- 5) Учествовање у тимском раду у оквиру припрема часова, активности, радионица најмање три пута годишње;
- 6) Организовање обуке ученика за коришћење библиотечног каталога и базе података;
- 7) Стална сарадња са издавачима ради повољније набавке књига;
- 8) Посета сајму књига у циљу сагледавања комплетне издавачке продукције;
- 9) Организовање уписа својих читалаца у подручну, односно матичну библиотеку;
- 10) Сарадња са стручним тимом школе у доношењу развојног плана и годишњег програма рада школе;
- 11) Организовање тематских изложби, књижевних сусрета, предавања или трибина у оквиру школе;
- 12) Систематско укључивање у акције и функцију матичне библиотеке;
- 13) Учествовање у раду актива библиотекара на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 14) Учествовање на стручним скуповима на градском, односно регионалном или републичком нивоу.

Б

- 1) Израда и развијање кодекса понашања у библиотеци у сарадњи са ученицима и наставницима;
- 2) Организовање акције за побољшање и богаћење библиотечких јединица;
- 3) Укључивање минимално 70% ученика школе у коришћење фонда библиотеке;
- 4) Организовано оспособљавање ученике за самостално тражење и коришћење извора информација;
- 5) Обезбеђивање искоришћености минимално девет наслова по уписаном ученику;
- 6) Учествовање у организовању културних активности ученика на општинском нивоу, кординисање организовања најмање пет манифестација: промоције књига, књижевних сусрета и трибина, сусрета са ауторима, обележавања "Месеца књиге" на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 7) Рад у стручном друштву на републичком нивоу;
- 8) Стварање базе података за поједине области знања;

- 9) Излагање на стручном скупу библиотекара на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 10) Смањивање годишњег отписа похабаних библиотечких јединица испод 2%;
- 11) Давање рецензије приручника у области библиотекарства;
- 12) Учествовање у раду стручних тимова за припрему ученика за такмичење на градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 13) Руковођење стручним активом библиотекара на општинском, градском, односно регионалном или републичком нивоу;
- 14) Стално стручно усавршавање на градском, односно регионалном или републичком нивоу.

В

- 1) Преношење података о целокупном фонду у базу података;
- 2) Стално обучавање ученика за коришћење библиотечког каталога и претраживање базе података по различитим параметрима;
- 3) Спровођење акције размене библиотечких јединица са другим библиотекама;
- 4) Објављивање стручног рада у стручном часопису;
- 5) Организовање посебних програма рада са ученицима који показују интересовање за одређене области знања;
- 6) Редовно организовање и остваривање посете ученика Сајму књига;
- 7) Коауторство у истраживачком пројекту на општинском, градском, односно регионалном нивоу;
- 8) Учествовање у организовању градских, односно регионалних или републичких семинара за школске библиотекаре;
- 9) Вођење радионице или излагање на стручном скупу, саветовању на републичком или савезном нивоу;
- 10) Руковођење стручним друштвом или удружењем на републичком нивоу;
- 11) Организовање и спровођење различитих облика усавршавања запослених у школи за коришћење библиотечког каталога и претраживање базе података.

Г

- 1) Организовање библиотечко-информационе инфраструктуре у школи;
- 2) Излагање на савезном или међународном стручном скупу, саветовању, односно семинару;
- 3) Укључивање базе података школске библиотеке у систем или мрежу библиотека са могућношћу међубиблиотечке позајмице;
- 4) Коауторство или ауторство уџбеника или приручника;
- 5) Организовање стручног усавршавања библиотекара на нивоу Републике;
- 6) Коауторство или ауторство истраживачког пројекта у области библиотекарства на републичком нивоу;

- 7) Коауторство или ауторство програма стручног усавршавања у библиотекарству;
- 8) Учествовање у међународном пројекту у области библиотекарства.

(Назив и седиште установе, стручног друштва или удружења)

и з д а ј е

У В Е Р Е Њ Е

_____ запослен
(Име и презиме наставника, стручног сарадника или васпитача)

у _____ са седиштем
(назив образовне установе)

у _____ савладао-ла је програм сталног
(место)

стручног _____ усавршавања
" _____ " у
(назив програма)

периоду од _____ године и трајању _____ сати који је донео,

односно одобрио Завод за унапређивање образовања и васпитања и публиковао у

Каталогу за школску _____ годину, под бројем _____.

Деловодни број: _____

у _____

Датум: _____

МП

(Потпис аутора програма или
реализатора обуке/семинара)

(Потпис овлашћеног лица)